

AMIÉRT ÉRDEMES VESEÁTÜLTETÉSRE JELENTKEZNI

Debreceni Egyetem

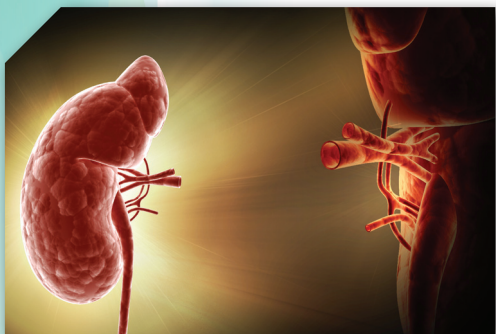

ALAPÍTVÁNY
A KELET-MAGYARORSZÁGI
TRANSZPLANTÁCIÓÉRT

Ki gondolta volna?

A vese az emberi test működésében központi szerepet tölt be. Veseink feladatai a vizelet kiválasztása és a káros salakanyagok eltávolítása mellett a csontanyagcsere, a vérképzés, a só és folyadék-háztartás, a vérnyomás szabályozása is! Nem meglepő, hogy a vese végleges károsodása súlyos betegséget eredményez.

Milyen gyakori ez?

Sajnos a veseelégtelenségben szenvedők száma világszerte egyre növekszik. Évente 1 millió lakosból 200 új beteggel lehet számolni, és a halálozási arány - az egyre fejlettebb kezelés ellenére is - átlagosan 40%. A veseelégtelenséget kiváltó okok szaporodnak. A magas vérnyomás, cukorbetegség mellett számos gyógyszer, kontrasztanyag és sajnos az egészségtelen életmód is szerepet játszhat kialakulásában. Az okok között szerepelhetnek még vesegyulladás, fertőzések, immunrendszeri betegségek, érkárosodás is.

De Ön erről sajnos már sok mindent tud, és ha ez a füzet eljutott Önhöz, akkor inkább az érdekli, hogy mit lehet tenni?

Mit lehet tenni?

Érthető, hogy mindent meg kell tennünk a megelőzés érdekében! Általánosságban megállapíthatjuk, hogy a vese jól ellenálló képességgel rendelkezik a káros behatásokra. Ugyanakkor ez azt is jelenti, hogy hosszú ideig maradhat rejtve előttünk a kezdeti, még kismértékű, a legtöbb esetben visszafordítható károsodás. Ha azonban a károsodás már visszafordíthatatlan mindent meg kell tennünk a vese kiesett funkcióinak helyettesítésére, hiszen ezek nélkül az emberi élet biztosan véget ér.

Gyakorlati megoldások?

A vesepótló-, művese kezelés (dialízis), és ennek mára kialakított formái nélkülözhetetlen eszközök a veseelégtelenség kezelésében. Más szervek végleges károsodásával ellentétben a vese funkciója modern műszerek segítségével jól pótolható. Természetesen a legjobb élettani

környezetet egy valódi vese tudja biztosítani. **Napjainkra a vesetranszplantáció világszerte nagy számban végzett rutin műtéti eljárás.** A Debreceni Egyetemen 1991. óta zajlik vesetranszplantáció, amelyet a Debreceni Egyetem Sebészeti Intézet Szervtranszplantációs Tanszékének munkacsoportja végez, ma már az Eurotransplant keretein belül. (Elérhetőségek a füzet végén) Az elmúlt évtizedek alatt 950 transzplantáció történt.

Melyik a jobb?

Általánosságban megállapítható, hogy a legtöbb életévet, és a legjobb életminőséget a vesetranszplantáció biztosítja a végstadiumú veseelégtelenségben szenvedő beteg számára. A megfelelő kezelés kiválasztása azonban minden beteg számára egyéni, az adott lehetőségekhez mérten, a beteg akaratát is figyelembe véve, mindig vele egyetértésben kell, hogy történjen.

Honnan tudom, hogy nekem lehet-e veseátültetésem?

Minden betegnek fel kell ajánlani a veseátültetés lehetőségét. A művese kezelő orvosa is tájékoztatja Önt erről. De Önnek lehetősége van közvetlenül is tájékozódni megadott elérhetőségeinken keresztül is. Ez a kis füzet talán segít ebben is.

Kinek nem lehet biztosan veseátültetése?

Leginkább olyan betegeknek, akik számára a kb. kétórás műtét és altatás megterhelése túl nagy. Elsősorban akkor fordul ez elő, ha fertőzőes megbetegedése, vagy előrehaladott szív, tüdő, vagy más súlyos szervi betegsége van valakinek. De ők kevesen vannak. Végleges elbírálást a transzplantációs centrum végez, bárkinél, aki ott bejelentett időpontban, leleteivel együtt megjelenik.

Daganatos betegek?

Ha valakinek daganatos betegsége volt, de műtét, vagy kemoterápia hatására meggyógyult, akkor öt év daganatmentesség után transzplantálható.

A veseátültetés legfontosabb előnyei

A művesekezeléssel szemben a beültetett vese méregtelenítő működése folyamatos. Nem kell folyadékot megszorítani. Megszűnik a géphez kötöttség, lehetővé válik a rendszeres napi tevékenység, munkavállalás, gyermekszülés, tanulás, hobbi.

A művese kezelt betegnél a szív-, érrendszeri halálozás hatszor magasabb, mint egy egészséges embernél, és négyszer magasabb, mint egy veseátültetett betegnél. Minél hosszabb ideig van valaki

művesekezélesen annál nagyobb az esélye, hogy szív-érrendszeri betegségben meghal. A művesekezélesen levő betegek szíve folyamatos túlterhelésnek van kitéve. Emiatt a szívbetegségből adódó halálozásuk hatszor magasabb, mint egy átlagemberé. A veseátültetett embereknek ezzel szemben négyszer kisebb az esélye szíveredetű halálra, mint egy művese kezelt embernek. Ezen felül a vérképzés, a csontszerkezet, a folyadék és só egyensúly, valamint a vérnyomás is könnyebben kezelhető.

Hogyan juthatok veséhez?

Az átültetett vesék többsége agyhalottból származik, ezeket nevezzük „kadáver” vesének. A vese olyan egyébként egészséges emberről származik, akinél valamely hirtelen ok miatt (pl. baleset, roncsoló, de nem magas vérnyomás következtében kialakult agyvérzés) az agy működése véglegesen megszűnt, de a keringést és a légzést gépi úton rövid ideig még fenn lehet tartani. A „kadáver” donorból származó vesét a várólistán levő beteg kapja.

Hogyan kerülhetek várólistára?

Azt, hogy Ön alkalmas-e veseátültetésre néhány vizsgálattal meg lehet állapítani. Ezt többnyire a műveseápolás kezdeményezi, de

megteheti Ön is közvetlenül felénk. Végleges döntést a beültető centrum (Debrecen) hoz, ha a beteget és vizsgálati eredményeit áttekintette. A várólistára helyezésről, és az ezzel kapcsolatos teendőkről minden hozzánk forduló beteget részletesen tájékoztatunk az első megjelenéskor.

Van más lehetőség? Élődonor?

A veseátültetés élő donorból is lehetséges. Élődonoros transzplantáció Debrecenben is elérhető. Az eredményei még jobbak, mint a kadáver vese átültetésénél. Élődonor csak teljesen egészséges ember lehet. Alapvető erkölcsi követelmény, hogy a donor részletes felvilágosítás után minden kényszer nélkül járuljon hozzá a beavatkozáshoz. A veseátültető centrum orvosának feladata felvilágosítás és teljes körű kivizsgálás. A döntés a leendő donor joga. A másik szigorú erkölcsi követelmény, hogy a vese átadásáért semmiféle ellenszolgáltatás nem járhat. Kizárólag közeli hozzátartozónak vagy vele szoros érzelmi kapcsolatban álló személynek lehet vesét adományozni. Az élődonáció speciális előnye, hogy az élődonort a beültetés előtt részletesen kivizsgáljuk, és – saját érdekében – csak akkor engedjük műtetre, ha egészsége tökéletes. Így a recipiens egy tökéletes vesét kap, és a műtét időpontja is tervezett.

Mit kell tennem, ha élődonoros programban szeretnék részt venni?

Vegye fel a kapcsolatot velünk. Elérhetőségeinket alább találja.

Mi történik, ha a recipiensevel eltér a vércsoportunk és neki nem adhatok vesét? Mi az a keresztadományozás?

Példa: ha az ön párja (pl. élettársa) „B” vércsoportú, ön pedig „A”, akkor nem adhat neki vesét. De ha van egy másik pár, ahol a donor „B” vércsoportú, a recipiens pedig „A”, akkor „keresztben” adományozhatnak. Ön fog vesét adni a másik pár recipiensének, míg a másik pár donora az ön „B” vércsoportú élettársának.

Mi a garancia arra, hogy az én párom valóban megkapja a vesét a másik donortól és ő nem vonja vissza a beleegyezését?

A törvény szerint a donorműtétek egyszerre, egy időben kezdődnek. Ezt megelőzően azonban mindkét párnak külön, és együtt is meg kell jelennie az etikai bizottság előtt. Ez azt is jelenti, hogy a másik párral találkozniuk kell.

Kötelező a keresztidonáció?

Semmiképpen nem. Ez egy teljesen önkéntes folyamat. A fentiek miatt nagy bizalmat feltételez egymás iránt, ezért csak azoknak ajánljuk, akik a fenti néhány kérdést előre tisztázni tudják magukban, és egymással. Ha ezzel kapcsolatban további kérdése van, vegye fel velünk a kapcsolatot.

Pontosan honnan származnak a 'kadáver' (agyhalott donorból eltávolított) szervek?

2013. júliusa óta Magyarország az Eurotransplant teljes jogú tagja. Az Eurotransplant nyolc, Európai Unió ország közössége, amelynek 135 millió az összlakossága. A nemzetközi összefogás eredményeképpen, betegeink számára nagyobb eséllyel tudjuk kiválasztani a legmegfelelőbb szervet, ami hozzájárul a műtét és műtétet követő időszak sikeréhez.

Hazánkban a jelenleg érvényes jogi szabályozás értelmében felhasználhatók az elhunytak szervei, ha azt valaki életében nem tiltotta meg. A kadáver (agyhalott) donorról információt nem adhat ki az Intézet. Az Országos Vérellátó Szolgálat Szervkoordinációs Iroda és a beültető centrum szakképzett transzplantációs nefrológusa és sebésze az adatok alapján egyértelműen el tudja dönteni, hogy egy vese beültetésre alkalmas-e, vagy nem.

Kik végzik a műtétet?

A debreceni központban olyan szakmai stáb dolgozik, melynek tagjai több évtizedes gyakorlattal rendelkező, külföldön is elismert orvosok. A transzplantációs tanszék valamennyi, a műveseállományokon dolgozó nefrológussal együttműködik, és a betegek kezelésében, ha

igényli, a műveseállomás orvosa is részt vesz. A transzplantáló sebészekkel és az Önt később gondozó transzplantációs nefrológussal már a kivizsgálás alatt találkozni fog.

Pár szót a műtétről!

A műtét ideje kb. két óra, és nem megterhelő az Ön számára. Másnap már felkelhet, ehet, és ha a vizelet megindult, akkor ihat is.

A tönkrement vesét nem veszik ki, ha nem muszáj?

Ez további megterhelést és kockázatot jelentene. Ha a szerv amúgy nem veszélyezteteti betegünket, vagyis ha nem okoz bajt, jó helyen van a betegben.

Előfordul, hogy a beültetett vese nem fog egyből működni, ami néhány órától hetekig eltarthat. Ez az állapot magától rendeződik, emiatt nem kell aggódnia.

Általában két hetet tartózkodnak a betegek az Intézetben. A műtétet követően a legtöbb beteg állapotát egy napig ún. Intenzív Őrzőben figyeljük, ahonnan - ha minden rendben zajlik, - visszakerül az osztályra. Egy ideig dialízisre is szükség lehet. A kórházi tartózkodás ideje alatt folyamatosan ellenőrizzük a vese működését, illetve a műtétet követően, a kötelezően szükséges gyógyszerek szintjét. A vesét ultrahang segítségével is vizsgáljuk. Szükség lehet a beültetett vese biopsziájára (tűszúrásnyi mintavétel), amely információt ad az esetleges kilökődésről. Ez nem fáj. Kórházból való távozásig betegeink megtanulják gyógyszereiket, és azok dózisait, diétás és életmódi tanácsokat kapnak.

Veszélyes-e a kilökődés?

A legtöbben ettől félnek. A beültetett vesék egy része ellen az immunrendszer valóban „háborúzni kezd”, ez a kilökődés. Ez megelőzhető, vagy gyógyszeresen kezelhető. Nagyon ritka az olyan eset, amikor valakinek a veséjét a beültetés után közvetlenül, kezelhetetlen kilökődés miatt el kell távolítani. A vese beültetése után szakképzett transzplantációs szakemberek (nefrológus, sebész) felügyelete alatt állítjuk be a kilökődés elleni gyógyszereket, és ezeket

személyre szabva, az Ön igényei szerint adagoljuk. Ha pontosan szedi a gyógyszereit, akkor a vese kilökődése megelőzhető. Kis füzetünkben alább, számszerű adatokat is talál.

Kontrollra mikor kell jönnöm?

A kórházból való elbocsátást követően rendszeres kontrollvizsgálat szükséges a transzplantációs szakrendelőben. Kezdetben ez hetenkénti vizitet jelent. Ez fontos, mert csak a rendszeres orvosi és laborvizsgálat nyújt információt számunkra a vese funkciójáról, illetve a gyógyszerek szintjéről, esetleges mellékhatásokról. A transzplantációs szakrendelőben széleskörű tapasztalattal rendelkező transzplantációs nefrológus, sebész, asszisztensek, dietetikus és pszichológus állnak rendelkezésre, hogy az Ön kérdéseit megválaszolják. Az együttműködés a transzplantációs rendelő orvosaival és személyzetével elengedhetetlen! A kontrollra, ha szükséges ugyanúgy mentő hozza, illetve érvényesítheti utazási kedvezményét.

Milyen kockázatai vannak az eljárásnak?

Minden altatással járó műtét során, és a leggondosabb kivizsgálás ellenére is, nagyon ritkán (0,4-0,8%, azaz két-háromszáz beteg közül egy, kettő) előfordulhat szívritmuszavar, szívinfarktus, tüdőembólia, agyi embólia, vagy a gyomortartalom légutakba jutása, vérzés a műtégi területen, illetve korábban nem ismert gyógyszerallergiából adódó shock. Hosszabb távon valamennyi, veseátültetésen átesett betegnél magasabb mindenféle fertőzés -nátha, felső légúti hurut, vizeletfertőzés - lehetősége (15-20%, azaz minden negyedik-ötödik beteg). A gyógyszerek évtizedeken át történő szedése után egyes daganatos megbetegedések előfordulása /elsősorban bőrdaganatok/ 3-5%-kal magasabb, egy átlagos emberhez képest, és fertőzések, főleg az első néhány hónapban szintén gyakrabban fordulhatnak elő.

Elbizonytalanodtam, mit is kapok cserébe?

Ahogy már írtuk korábban: megszűnik az ágyhoz kötöttség. Megszűnik a heti háromszori utazgatás, és tétlenség a művesekezelés

alatt. Lehet tanulni, dolgozni, gyermeket nevelni és szülni is. A legfontosabb azonban a nagyságrendekkel jobb életkilátások és kíváló életminőség.

Ha már itt tartunk: mennyi ideig működik a beültetett vese?

A beültetett vesék 85%-a 3 évvel, 70-75%-a 5-10 évvel a műtét után is működik. Az élődonoros veseátültetés esetében ez még jobb: 3 évvel a műtét után 85-90%, 5- 10 évvel 75-80% működik.

Mi a helyzet a gyógyszerekkel?

A gyógyszerek Önnek nem kerülnek pénzbe, állami támogatásúak. Szedésük szigorú orvosi kontroll mellett csökkenthető, de nem függeszthető fel! Annak ellenére, hogy a gondozó orvos igyekszik a legmegfelelőbb kombinációt és adagolást beállítani és minimalizálni a szükséges dózist, a gyógyszerek mellékhatásával is számolni kell. Ezek minden betegnél egyéni alapon alakulhatnak ki: ilyen a cukorbetegségekre való hajlam erősödése, vese-, és májkárosító hatás (3-10%), csonttritkulás. A pontos gyógyszeresedés alapvető.

Lennének még kérdéseim! Hol kaphatok választ, további tanácsot?

A dialízis a gyógyítás, a transzplantáció a gyógyulás! Éppen ezért a transzplantáció lehetőségét minden betegnek fontolóra kell vennie. Az információhiány, a tévhitek és a kivizsgálás nehézsége miatt sokan a szervátültetés ellen döntenek. Ezért ha bármilyen aggodalma, kérdése lenne ezzel kapcsolatban, ne habozzon azt velünk megbeszélni!

**FORDULJON HOZZÁNK
BIZALOMMAL!**

ELÉRHETŐSÉGEINK

EGYETEM, KLINIKAI KÖZPONT SEBÉSZETI INTÉZET SZERVTRANSZPLANTÁCIÓS TANSZÉK

Postacím:
4032, Debrecen,
Móricz Zsigmond krt. 22.

Titkárság:
+36-52-411-717; 54534
(munkaidőben)

Transzplantációs koordinátorok:
+36-52-411-717; 56508
(munkaidőben)

Vesetranszplantációs Ambulancia:
+36-52-411-717; 54458
(munkaidőben)

ALAPÍTVÁNY A KELET-MAGYARORSZÁGI TRANSZPLANTÁCIÓÉRT

Postacím:
4028 Debrecen,
Kodály Zoltán u.7 II/2.
vagy
4032 Debrecen,
Móricz Zsigmond krt. 22.

Az Alapítvány bankszámlaszáma:
1738008-20887533

Email:
info@transplantdeb.hu

Honlap:
<http://www.transplantdeb.hu>

EGYÉB HASZNOS LINKEK

Országos Vérellátó Szolgálat Szervkoordinációs Iroda
<http://www.ovsz.hu/oco/cimlap>

Magyar Transzplantációs Társaság
<http://www.transzplant.hu/info.aspx?sp=3>

**Országos Betegjogi, Ellátottjogi,
Gyermekjogi és Dokumentációs Központ**
<http://www.obdk.hu>

Telemedical (felteheti kérdését online is)
<http://www.telemedical.hu>

Hírek rólunk
<http://www.dehir.hu/debrecen/novekszik-a-veseatulttetesek-szama-debrecenben/2014/11/18/>
<http://unideb.hu/portal/hu/node/14173>

<http://vede.gportal.hu/gindex.php?pg=36683528>

<http://www.haon.hu/elo-donor-adhatna-a-vesek-harmadat/2819933>

BETEGEINK VÉLEMÉNYE

Oláh Józsefné

68 éves (adminisztrátor, nyugdíjas), Nyíregyháza

„Két évig voltam hemodialízis programban és nagyon sokat köszönhetek a kezeléseknak, de idővel egyre jobban igénybe vett maga dialízis és a vele járó heti háromszori költöttség. A vesetranszplantáció előtt két más jellegű műtéten is át kellett esnem ahhoz, hogy a várólistára kerülhesek. Ezután egy év múlva át is estem a vesebeültetésen, pedig volt egy sikertelen riadóm is, amikor végül is nem történt műtét. Hála a transzplantációnak már nem sokkal hazaengedésem után, a gyógyszerek rendszeres szedése és az előírások betartása mellett magam döntök az időm beosztásáról, erősebbnek érzem magam, újra tudok kertészkedni.”

Berger Alica

57 éves (nyugdíjas pénzügyi asszisztens), Hosszúpályi

Külföldön élő magyar állampolgárként 4 éves dialízis kezelés után, 12 éve kaptam új vesét Debrecenben, és azóta is ide járok kontroll vizsgálatokra. Emlékszem, hogy vesém a műtét utáni 4. napon indult be, és azóta is jól működik. Bár voltak kisebb nagyobb nehézségek, amiket jól lehetett kezelni, de teljes életet élhetek, sokat lehetek a családommal az orvosi javaslatok szigorú betartása mellett. Jó szívvel gondolok a dialízis állomásra is, ahol sokat segítettek rajtam, de a kezelések számomra nagyon megterhelőek voltak, és egyre nehezebben bírtam az időbeli kötöttségeket is.

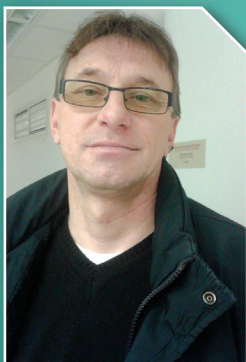
Sajó Sándor

66 éves, (nyugdíjas gépészmérnök), Debrecen

1,5 évvel ezelőtt dialízisre kezdtem járni, heti 3 alkalommal. Mellette is teljes életet éltem, élek a mai napig is. 2 hónapja volt a vesebeültetés. Első pillanattól kezdve tökéletesen működött a beültetett vese. Jól vagyok, már terhelem is magamat. Végig sportoltam az egész életemet kb. 6 éves koromtól. Tornázként kezdtem, majd kézilabdáztam, közben judóztam. Az élet dialízisen és a transzplantáció után összehasonlíthatatlan. Transzplantáció után sokkal szabadabb az ember élete. Egyelőre hetente járok ellenőrzésre,

türelmes vagyok, tudom, hogy idővel egyre ritkábban lesz szükség a felülvizsgálatokra. A Családom mindenben segít. Alig várom, hogy újra elkezdhessek sportolni.

Veress Csaba,
47 éves, andragógus, Nagyecsed

Kétszeres vesetranszplantált vagyok. Az első vese 11 évig működött. Amikor tönkrement 1 év ismételt dialízis után ismét kaptam új vesét, ami azóta is jól működik! Sokat sportoltam, soha nem éreztem magam betegnek. 21 éves koromban derült ki, hogy vesebeteg vagyok. Csak arra tudtam gondolni, hogy nem adhatom fel! Több mint 10 éve rendszeresen indulok a transzplantált betegek nemzetközi versenyein. Világ- és Európa-játékokon voltam, több dobogós helyezést szereztem. Mindent szeretnék tudni a betegséggel kapcsolatban, folyamatosan tájékozódok. Jelenleg dolgozom, és rendszeres edzésekre járok. A transzplantáció óta teljes életet élek.

Varga Zoltán
44 éves, műszergyártó asszisztens, Nagyecsed

Kiskoromban megfáztam, abból visszamaradt egy gyulladásos betegség, onnantól kezdve romlottak a vese értékeim. 1996-ban kezdtem a művese kezelést. Dialízist jól viseltem, bár minden másnap kellett mennem. 1997-ben kaptam új vesét. Nem féltem a műtétől. Azóta sokkal jobb az élet. Nincs kötöttség, szabadabb az élet. Szeretek a barátaimmal lenni. Hobbim a horgászat. Azoknak üzenem, akiknek kétségei vannak, ha van alkalom transzplantációra, feltétlenül vállalják be. Az életük megváltozik, egyszerűbb lesz.